

VILIAM ŠIMUNEK

SLOVENSKÝ
TRILER

SKLADAČKA

MARENČIN PT

Viliam Šimunek
Skladačka

Copyright © Viliam Šimunek, 2020
© Marenčin PT, spol. s r. o., Bratislava, 2020
Jelenia 6, 811 05 Bratislava
marencin@marencin.sk www.marencin.sk
Cover © Marenčin Media, 2020
Design © Marta Blehová, 2020
834. publikácia, 1. vydanie

ISBN 978-80-569-0597-5 (viaz.)
ISBN 978-80-569-0598-2 (ePDF)
ISBN 978-80-569-0599-9 (ePub)

Povedali by ste si, deň ako každý iný. Tí však, ktorí v správach zachytili hoci aj útržok z meteorologickej predpovede, vedeli, že v najbližších hodinách rozhodne treba rátať s nepriazňou počasia. Bez ohľadu na tento stupeň poznania väčšina obyvateľstva od samého rána aj tak podvedome cítila, že vo vzduchu visí niečo zlovestné. Noc bola priam tropická, akoby chcela tromfnúť rekordné teploty z rozpáleného popoludnia až podvečera a kontinuálne predať pomyselnú štafetu rozžiarenému ránu, ktoré sľubovalo ešte väčšiu páľavu.

Oproti včerajšku však došlo k výraznému posunu. Horúčavu ešte k tomu sprevádzalo neznesiteľné dusno, ktoré sa časom nezadržateľne stupňovalo a táto zmes nepohody a fyzického vyčerpania z prevažne prebdeného úsilia o aspoň chvíľkový spánok, pomaličky, krok za krokom, fatálne utlmovala životné aj prírodné deje.

Prvé, čo si uvedomil každý, kto sa pohyboval mimo múrov svojho obydľia alebo pracovných priestorov, bolo to neveriteľné ticho. V absolútne stoickom ovzduší, kde nemohol vzniknúť ani ten najmenší priestor na akýkoľvek slabučký závan vetríka, sa očividne minimalizovali prirodzené zvuky a hluk, ktorý sprevádza bežný život.

Každá minca má však dve strany. O čo sa znížili fyzické aktivity, o to dramatickejšie, pre niekoho možno nepochopiteľne, nabrali na obrátkach ľudské prejavy. Emócie vystupňované pod tlakom panujúcich okolností sa čoraz častejšie dostávali do špirály nekontrolovateľných výstupov, ktoré snáď zaskočili aj samotných aktérov – zbavených, aspoň pre tento moment, možnosti obvyklej, účinnej sebakontroly. Ako v každých extrémnych podmienkach, aj teraz boli výrazne badateľnejšie negatívne reakcie, hoci zostrené city poskytli dostatočný priestor na priechod aj tým pozitívnym.

Najmä, keď boli dlhodobo potláčané a uvedomelo alebo vynútené odsunuté až za okraj reálneho vnímania.

Samozrejme, život drvivej väčšiny populácie šiel vychodenou cestičkou. Ľudia sa rodili aj umierali, stretávali aj rozchádzali a bez ohľadu na momentálne pocity si riešili svoje každodenné povinnosti zmiešané s obyčajnými radosťami a starosťami.

Našlo sa však aj zopár jedincov, ktorých úplne premklo iracionálne presvedčenie, že ich dlhodobé neriešené strasti, v niektorých prípadoch spojené s trýznivými tajomstvami, ktoré mali byť už rokmi dávno zabudnuté, sa práve v tento deň náhle ako gordický uzol pretnú alebo aspoň konečne uzrú svetlo sveta a všetko to trápenie sa pre nich akosi skončí.

Fyzické očakávanie zlomu počasia sa pevne preplietlo s ich neočakávaným psychickým stavom a každého z nich ovládla jediná túžba. Aby to, čo má prísť, prišlo čo najskôr. Ako to však väčšinou v živote chodí, želanie býva iba otcom myšlienky a jeho naplnenie je väčšinou celkom oprostené od možnosti celý tento proces akokoľvek urýchliť, ovplyvniť či nebudaj ho zvrátiť.

Presne podľa predpovede. Búrky a privalové dažde začali ukazovať svoju ničivú silu. Nešlo však o nejaký mohutný frontálny systém, ktorý by postupne križoval celým územím Slovenska. Práve naopak. Ako huby po daždi sa vytvárali lokálne ohniská mohutných búrok, ktoré nezáväzne od seba udierali na pomerne malej rozlohe. Iba v zopár prípadoch sa však stalo, že nevysvetliteľná prírodná sila vtiahla do lievikovitého víru niekoľko takto vzniknutých atmosférických porúch a ich vyčíňanie sa razom zvýšilo geometrickým radom.

Na toto nebezpečné divadlo si však ľudia na postihnutých miestach museli počkať nielen do tohto konkrétneho dňa, ale až do jeho, pomaly sa vlečúceho, rozpáleného popoludnia.

V spálni, na manželskej posteli, sklúčené sedel starší muž a už po niekoľkýkrát sa zahľadel vedľa seba. Jedinú, no o to smutnejšiu spoločnosť mu robil čierny oblek, zavesený a starostlivo poskladaný na drevenom vešiaku.

Iba pred chvíľou sa vrátil do svojho bytu v Petržalke. Ihneď sa prezliekol, ale k ničomu ďalšiemu sa na dlhé minúty nedostal. Zaskočila ho neutíchajúca ťažoba, až ho pre tento moment načisto zlomila. Nahol sa dopredu, lakte si oprel o kolená a tvár si zovrel v dlaniach. Bezmocný výkrik poznania, ktorý zaplnil celé jeho myslenie, sa k nemu v rôznych obmenách nepretržite vracal a ubíjal ho až na samotnú podstatu schopnosti vydržať stupňujúcu sa ostrú psychickú bolesť. Bolesť zo straty, ktorá sa nedá nahradiť.

Zostal úplne sám.

Lenže, čisto technicky vzaté, keď nad tým dlhšie premýšľal, musel si pripustiť, že to nie je pravda. V Bratislave žije aj jeho jediný syn. S manželkou a synom bývajú v centre starého mesta, kúsok od Manderláku. Spoločne sa síce dlhodobo pohybujú v tom istom meste, no je to skoro rovnaké, akoby napríklad on zapustil korene na druhej strane zemegule. Ktovie, kolkokrát sa v rovnakom čase nachádzali približne na rovnakom mieste? Určite veľakrát.

Minimálne v dvoch prípadoch to bolo na betón. So synom sa však zarezali iba z dialky a automaticky sa jeden druhému oblúkom vyhli. Nepadlo medzi nimi ani slovo. Ani pozdrav. Nič. Vôbec sa totiž nestýkali. Nenavštívili sa a ani inak nekontaktovali už niekoľko rokov. Najprv ho to štvlo, neskôr zožieralo. Až si napokon zvykol.

Faktu, že sa s touto neblahou skutočnosťou ako-tak vyrovnal, napomohlo jeho novovzniknuté priateľstvo s Vladimírom. Vlado, ako ho pravidelne a hlavne často následne oslovoval, bol presne ten typ, aký potrebujete, aby ste sa relatívne bez vážnych následkov mohli dostať z krízy, ktorá sa javí ako výhľadovo nezmeniteľný stav. Osobne sa zoznámili tam, kde sa predtým občas vídávali. V krčme.

Tomu však predchádzalo pomerne dlhé obdobie, keď sa definitívne vrátil domov zo zahraničia a rovnými nohami skočil priamo do role dôchodcu. Trvalo mu istú dobu, pokiaľ sa so sladkým – v obrovských úvodzovkách – ničnerobením aspoň trochu skamarátil. Predsa len, navyknutý

bol na úplne iný spôsob života. Práca a osobné voľno sa uňho celé desaťročia navzájom prelínali.

Na pracovisku sa nachádzal viac-menej dvadsaťštyri hodín denne, bez najmenej možnosti niekam odísť. Nehovoriac o tom, že takýto stav mohol v jednom kuse pokojne trvať hoci aj podstatnú časť kalendárneho mesiaca.

Opäčne, ako penzista sa musel naučiť vyrovnávať sa s morom voľného času, ktoré naňho striehlo bez ohľadu na deň v týždni či práve prebiehajúce ročné obdobie. S dovolenkou trvajúcou dva-tri týždne sa to samozrejme nedalo absolútne porovnať. Vtedy si každú minútu užíval s vedomím, že zanedlho opätovne pocestuje do diaľav a táto perspektíva ho vždy nevyhnutne patrične štvála. Preto, hoci po jeho definitívnom návrate ešte žila manželka Katka a so synom Lukášom boli zadobre, dosť sa vytráпил, kým si našiel miesto v preňho novej životnej situácii.

Jednoduché to vskutku nemal. Čítanie ho nebavilo. Vyhováral sa na slabé oči, no dostrkať ho k odbornému lekárovi sa nikomu z blízok nepodarilo, ani náhodou. Televízne programy ho unavovali a väčšinou pri nich zaspával. Šport ho nelákal a politiku nesledoval. Iný koníček nemal a nevedel si ani predstaviť, čo by ho teda mohlo baviť. Nevlastnil ani chatu či domček na vidieku. Uspokojovalo ho však drobné majstrovanie a opravy najrôznejšieho druhu. Nebolo divu. Takýmito činnosťami sa dennodenne zaoberal vo svojej ukončenej profesii, hoci to nebolo jej hlavnou náplňou. Čo sa dá však vymýšľať v paneláku? Teda, okrem varenia? No v kuchyni kraľovala Katka a ona sa tejto svojej výsady rozhodne nehodlala vzdať.

Pokúšal sa aj niekde zamestnať. Zobral by aj dohodu či skrátený úväzok. Netrafil sa však do správnej doby. Hospodárska kríza, ktorá ešte nestačila odznieť, bola takým ťažkým súperom, že po mnohých neúspešných pokusoch s chladnou hlavou to radšej vzdal. Nikto nepotreboval chlapa v pokročilom veku, ktorý sa podozrivo dlho túlal po svete. Navyše, na každú uvoľnenú pozíciu bol dostatok mladých a tí mali prednosť.

Aj tak ho to podvedome lákalo vypadnúť z bytu niekam von. Napokon zistil, že najrýchlejšie a najpríjemnejšie mu ubehne čas, keď sa poprechádza medzi ľuďmi v centre mesta. Mnohopočetné davy v uliciach, parkoch, obchodných centrách a najmä na nábreží Dunaja ho priťahovali, akoby si chcel vynahradiť roky rokúce strávené v tesnom uzavretom priestore s obmedzeným počtom temer stabilnej, nemennej posádky. Niekoľkoho-

dinové vychádzky si robil za každého počasia. Ani sa nenazdal a spoznal všetky dostupné zákutia starého mesta, ktoré sa v ňom ukrývali.

Miloval ešte jednu činnosť. Rád sa rozprával. Každé jedno slovo, ktoré si prípadný záujemca od neho vypočul a ocenil ho, v ňom vyvolávalo pocit uspokojenia. Najmä, keď sa v príbehoch dostal do zabudnutých kútov sveta, o ktorých bežný smrteľník ani nechyroval, no on ich rad-radom navštívil.

Spočiatku to mal ľahké. Poslucháča mal priamo doma a manželka Katka mu venovala dostatok trpezlivej pozornosti. Ako však ubiehali mesiace, jeho historiky sa začali opakovať, až zákonite prišiel k poznaniu, že ju svojimi rečami nudí a jeho tirády sleduje už iba naoko.

Zvláštne. Zhruba v tom istom okamihu si uvedomil, že Katka nie je úplne vo svojej koži. Viackrát sa jej na to spýtal, no vždy dostal tú istú odpoveď. Nič jej nie je a nech si prestane nahovárať nezmysly. Neboli to však nezmysly. To vedel celkom určite. Nakoniec pochopil. Jeho návrat nebol zmenou iba preňho, ale aj pre ňu. Evidentne sa ťažko vyrovnávala so stavom, keď ona, zvyknutá všetko zásadne riešiť sama, musela zrazu za zadkom strieť neprestajne ufrflaného chlapa, ktorý sa láskavo konečne dotrepal domov a teraz si namýšľa, že bude mať vždy posledné slovo. Pokúšal sa to nejako zmeniť, no nešlo mu to. Akosi sa obaja zablokovali vo svojich pozíciách a nebolo sily, ktorá by ich dokázala prelomiť.

Tento pocit v ňom zostal po celé dva roky, až do jej smutného konca. Jedného daždivého dňa sa vrátil z prechádzky trochu neskôr ako obvykle. Poriadne sa vtedy ponáhlal, pretože Katka neznášala, keď meškal k obedu. Už od dverí na ňu volal, no nikto mu neodpovedal. Našiel ju v kuchyni. Ležala na podlahe pri linke, s rozhodnými rukami a nohami. Bola načisto mŕtva. Nôž, ktorý zrejme pred samotným pádom vypustila z ruky, dopadol vedľa pracovnej doštičky, zaplnenej dopoly pokrývanou zeleninou. Okamžite zatelefonoval na záchranku, hoci mu bolo jasné, že Katke pomôcť už nedokáže nikto.

Rozsiahly masívny infarkt. To stálo v pitevnej správe, s ktorou sa neskôr zoznámil. Doktor, s ktorým hovoril, mu začudovane vysvetľoval, že jej srdce bolo už v takom stave, že vlastne nemala šancu. Dávno pred jej kolapsom sa mala intenzívne liečiť, aby sa mohla pripraviť sa na nevyhnutnú operáciu.

Neliečila sa. On ani nevedel, že je chorá. Ani to nepredpokladal. Absolútne si nepamätal, žeby sa mu niekedy s čimkoľvek pošťazovala.

Po pohrebe začal piť. Fakt statočne a bolo to čím ďalej, tým horšie. Chudobnému aj z hrnca vykypí. Alebo: na posratého aj hajzel spadne. Alebo... ani nie do troch mesiacov sa do krvi pohádal so svojím synom. Nebolo to kvôli alkoholu, aj keď Lukáš mu v tomto smere už predtým mnoho ráz dôrazne dohovára. Bolo to pre jeho byt. Starší muž sa pri spomienke na roztržku, ktorá preňho znamenala odcudzenie sa od najbližších príbuzných, na posteli vystrel a poobzeral sa okolo seba. Akoby mu tento dôverne známy priestor mal dať za pravdu, že vtedy nemohol konať inak. Mimovoľne mu znovu padol zrak na odložený oblek. Načiahol sa a vyrovnal na ňom o háčik zavesenú čiernu kravatu.

„Panebože,“ tichučko zastenal. „Prečo?“

Od toho nešťastného incidentu s Lukášom sa jeho pitie ešte zhoršilo. Nasával doma, v rôznych podozrivých bufetoch, no najčastejšie v krčme, do ktorej chodieval ešte za Katkinho života. Len tak – ako so smiechom hovorieval – na jedno pivko, aby nestratil chuť na čapáka.

Chybou bolo, že nemal žiadnych kamarátov. Bolo to však trochu i logické.

Takmer štyridsať rokov bol prakticky mimo domova. Nepoznal skoro vôbec ani susedov, ktorí bývali v jeho dome. Pozdravil síce každého, kto sa mu videl aspoň trochu známy, no zdalo sa mu, že nikto z nich nemá záujem o bližší kontakt. Vnucovať sa v žiadnom prípade nechcel.

Narodil sa a vyrastal v Košiciach. Odmalička snil o kariére moreplavca. Ako chlapec hltal všetky knižky, v ktorých sa hlavní hrdinovia plavili po moriach a oceánoch a zažívali neskutočné dobrodružstvá. Rodičia sa nad jeho vyhraneným záujmom najprv zhovievavo usmievali. No keď konečne pochopili, že toto nie je iba plané fantazírovanie okúzleného decka, ktoré z neho postupne vyprchá, došlo k presviedčaniu i zaprisahávaniu. Bezvýsledne. Napokon to vzdali.

Dokonca mu otec výrazne pomohol a po protekcii ho dostal na učilište do Bratislavy. Táto učňovská škola s maturitou pár miestami zabezpečovala výučbu adeptov na povolanie námorníka. Zobrali ho na špecializáciu lodník – kuchár. Niežeby mal extra záujem o túto pozíciu. Varenie ho doma nikdy zvlášť nepriťahovalo, no toto miesto, ako jediné, bolo ešte voľné.

Veru tak. I keď si presne pamätal na priateľov zo svojich detských a mládeneckých liet, nemal ani potuchy, kde sa – ten ktorý – práve teraz nachádza.

Na nových kamarátov po svojom návrate tiež nemal šťastie. Ešte aj pri

tom svojom obligátnom jednom pivku sedával pri stole v pohostinstve sám. Takto to zostalo aj neskôr, keď už chľastal prvú ligu a normálne zvládol na jeden záťah niekoľko pív, prípadne niečo ostrejšie k tomu.

Jedného dňa sa to však zmenilo. Z ničoho nič sa pri ňom pristavil muž zhruba v jeho veku. Hneď vedel, o koho ide. Presne ako on, sedával v tom istom výčape pri stole sám. Minimálne to tak bolo vždy, keď sa tu náhodu zišli v rovnakom čase. Vlastne, bolo to iba párkrát. Zakaždým, ak ho pamäť neklamala, si však dal len jedno pivo, zaplatil a odišiel. Teraz prišiel k jeho stolu a ospravedlňujúcim tónom, s drobným úklonom, prehovoril: „Prepáčte, že vás takto vyrušujem. Som Vladimír Kurhajský. Nemohol by som si k vám na chvíľu prisadnúť?“

„Isteže,“ rozšafne mu vtedy odpovedal už pripitým hlasom.

„Ja som Štefan Ročko. Čo si dáte?“ nonšalantne ihneď ponúkol nového známeho.

„Nič si nedám. Už som dopil a som na odchode.“

„Aha,“ nechápavo poznamenal Štefan a dal sa do urputného premýšľania, čo si tento Vlado, teda, od neho sľubuje.

Žeby bol aktivistom nejakej náboženskej sekty?

Rozhodne nebol. Jednoducho sa k nemu posadil a začal rozprávať. Hovoril a hovoril. V podstate iba o sebe. Vysvetľoval mu, že je už štyri roky v dôchodku, no predtým vlastnil antikvariát. Dávnejšie mu zomrela manželka a teraz žije sám. Ďalej sa pustil do popisovania osudov celej svojej rodiny, najmä jeho dvoch detí, ktoré sa teraz oňho – podľa potreby, starajú. Štefan ho počúval s čoraz väčším zaujatím. Až po dlhých minútach si všimol, že má na stole plný krigeľ a trochu si z neho odpil. Využil chvíľku, keď sa Vlado nadýchol na ďalšie pokračovanie svojho monológu a rýchlo sa pridal do debaty.

Impulzívne vycítil, že teraz je správny moment, aby dostal zo seba všetku tú frustráciu, ktorá ho už dlhodobo zahlcovala. Skoro ihneď ho Vlado prerušil.

„To, čo hovoríte je veľmi zaujímavé. Nemohli by sme si to však povedať niekde vonku? Je tu veľmi zlý vzduch a mne sa ťažko dýcha.“

Štefan súhlasil. Nedopité pivo na stole zostalo po ich odchode ako mĺnik možnej zmeny.

Od toho momentu sa z nich stali priatelia. Keď sa cielene stretli po druhýkrát, potykali si. Následne sa schádzali pravidelne, na jedno pivo a neskôr sa začali aj navštevovať. Netrvalo dlho a vídali sa temer každý deň.

Raz, keď sedeli v byte u Vlada pri partii šachu, Štefan to nevydržal a spýtal sa na to, čo zamestnávalo jeho myseľ od ich prvého stretnutia.

„Prečo si si vtedy ku mne prisadol?“

Vlado neodpovedal okamžite. Najskôr si na šachovnici, po zrelej úvahe, urobil malú rošádu a zachmúril sa, akoby to nebola správna otázka.

„Nuž... Domnieval som si, že ti treba pomôcť.“

„Prečo?“

„Všimol som si, ako si sa z ničoho nič zmenil a videlo sa mi to také nečakané a hlavne také zvláštne, že som sa odhodlal osloviť ťa.“

Obaja muži si pozreli do očí. Štefan v nich zazrel, že jeho nový kamarát hovorí pravdu. Pravdu – bohužiaľ – vtedy hovoril aj o tom, že sa mu ťažko dýcha. Bol chorý. Jeho pľúca pracovali iba na zlomok stopercentného výkonu a stále sa to zhoršovalo. Pomaly. Spočiatku to nebolo nič hrozného. Jediný limit, ktorý Štefan u Vlada zaregistroval, bolo to, že nevládal prejsť na dlhšiu vzdialenosť.

Práve toto mu bolo ľúto, lebo rád by ho zobral do centra mesta a poukazoval mu miesta, kde sa rád prechádzal. Inak však fungoval bez problémov. Pri debatách strávili spolu hodiny a nezdalo sa, žeby z nich Vlado bol priveľmi unavený. Na Štefana mal neuveriteľne pozitívny vplyv. Prestal sa nezmyselne ožierať a znovu sa začal radovať zo života.

Naštartovaný nezvratný proces sa však zastaviť nedá. Odrazu... Je to odrazu, keď v priebehu dlhého obdobia všetko smeruje k nevyhnutnému a nedá sa tomu nijakým spôsobom zabrániť? Odrazu Vlado nedokázal prejsť ani na to pivo. Snažil sa to zľahčiť a presviedčal Štefana, že zajtra to určite dá. Nedal to v nasledujúci deň a nedal to už nikdy. Odvtedy po vlastných neopustil byt.

Pravdou je, že jeho deti sa oňho príkladne starali. Nosili mu jedlo, nakupovali mu, zabezpečovali lieky a vozili ho k lekárovi. V spálni, vedľa postele mu pribudlo zariadenie, ktoré produkovalo kyslík, aby si pri záchvate dýchavičnosti mohol okamžite pomôcť. Po ďalších dvoch mesiacoch poňho prišla záchranka a odviezla ho do nemocnice.

Domov sa vrátil po šiestich týždňoch, ale sám už fungovať nevládal.

Nasťahovala sa k nemu dcéra a opatrovala ho, pretože už nedokázal vstať z postele. Štefan za ním zašiel každý deň. Presedel pri ňom celé hodiny.

Jedného zamračeného popoludnia prišiel zbytočne. Od Vladovej dcéry sa dozvedel, že otec zomrel okolo desiatej ráno a pred chvíľou jeho telo odviezlo pohrebné auto.

Štefan horko-ťažko vstal z postele. Do ruky zobral vešiak s čiernym ob-
lekom a zavesil ho do skrine.

A dnes bol odprevadiť svojho priateľa na jeho poslednej ceste. Po poh-
rebe si zašiel do krčmy a posadil sa na miesto, kde Vlado najradšej sedával.
Dal si jedno pivo. Viac nemohol. To si kategoricky zakázal. Nepoddajné
nutkanie na ďalšiu dávku alkoholu ho však dobehlo aj teraz doma. Prešiel
do obývačky a otvoril bar. Zo zoradených fľašiek s nápojmi si vybral vodku
a nedočkavo odkrútil uzáver na jej hrdle. Zaváhal. Už nastavený prázdny
štamperlík vrátil na policičku a takisto pochodila aj fľaša. Rozhodne ju zavrel
a zabuchol dvierka na bare.

Prázdnota v jeho vnútri ho však nemilosrdne skľučovala. Čo bude teraz,
preboha, robiť?

Nielen v najbližších hodinách, ale zajtra, o mesiac, o rok... Nevedel.

„Žiť sa musí, aj keby to absolútne nešlo,“ spomenul si, ako mu raz
v návale dusivého kašľa, prehlušujúceho jeho slabučký smiech, ktorý bol
výsledkom pokusu o sebaironizujúci bonmot, prerývane, s hrozivým hika-
ním oponoval už vtedy na lôžko pripútaný Vlado a ihneď si chvatne založil
na tvár kyslíkovú masku, aby si nadopoval skrehnuté, neúčinné pľúca.
Bola to replika na zahanbeného Štefana, ktorému vtedy z úst mimovoľne
vykĺzlo, že jeho by takýto stav okamžite zložil.

Žiť sa musí, zopakoval si opätovne v duchu a zamieril do kuchyne.

Z chladničky vybral hrniec s polievkou zo včerajška a prihrial si ju na
sporáku. Keď dojedol, uvaril si kávu a uvelebil sa do obľúbeného kresla
v obývačke. Sedieť na tom istom mieste však znamenalo rozmýšľať stále
o tom istom. Pochopil, že z tohto začarovaného kruhu sa musí akosi vy-
motáť. Hltavo dopil ešte horúcu kávu a hrnček s lyžičkou strčil do umý-
vačky. Rozhodol sa, že sa vyberie niekam do centra a dopraje si poriadnu
vychádzku.

Nestihol sa ani prezliecť. Zastavil ho bláznivý nápad. Zamieril do vstup-
nej haly a otvoril dvierka na skrinke, kde mal uložené pracovné náradie
a spojovací materiál. Všetko veci, ktoré sa v prípade potreby dali použiť na
jednoduché práce a opravy v panelákovom dome. Na vrchu košíka, kde
mali svoje miesto šraubováky, kliešte, najpoužívanejšie pracovné kľúče
a hasák, trónilo veľké igelitové vrecko, plné dielikov rozobranej skladačky.
Opatrne ho odtiaľ vybral.

Zamyslene ho prevracal v rukách, akoby chcel z toho, čo videl pod
tenučným obalom, nejakým spôsobom vydedukovať, čo za obsah v se-

be skrýva. Na nič zásadné však neprišiel. Zatvoril skrinku a s vreckom sa vrátil do obývačky. Položil ho na sedačku. Z jedálenského stola stiahol obrus a poskladaný ho prehodil cez operadlo jednej zo stoličiek. Chvíľu striedavo hľadel na stôl a veľké vrecko so skladačkou. Nespokojne pokýval hlavou. Zazdalo sa mu, že normálna plocha stola nemusí stačiť, tak ho radšej roztiahol. Znovu zobral do ruky vrecko a v mieste, kde bolo pospájané a uzatvorené spinkami, ho odhodlane roztrhnutím otvoril a vysypal ho. Jeden z okrajov jedálenského stola sa razom zaplnil kopou pestrofarebných dielikov skladačky.

Výtah s ľahkým šťuknutím zastal na šiestom poschodí. Žena, jeho jediný pasažier, však na túto skutočnosť nedokázala hodnú chvíľu nijakým spôsobom zareagovať a zostala v ňom naďalej nepohnute stáť.

Totálny zmätok, ktorý ju zasiahol pred viac ako hodinou, ihneď po jej spontánnom rozhodnutí, jej teraz, keď sa na dosah priblížilo jeho naplnenie, ochromil celé telo. Po ťažkom vnútornom boji začala napokon hľadať najspodnejšie tlačidlo na displeji, aby to radšej celé vzdala a vrátila sa na prízemie. V tom momente však odnikiaľ zospodu zaznelo ostré búchanie. Okamžite pochopila, že niekomu blokuje výťah a v panike, ktorá ju zachvátila, z neho doslova vyletela. Nestačila ani poriadne prísť k dverám jedného z bytov, ktoré sa nachádzali na poschodí, keď sa tieto otvorili a objavil sa v nich usmiaty muž.

„Ahoj, Tamara. Už som si myslel, že si sa zasekla.“

„Ahoj,“ odzdravila nervózne žena.

Vysvetliť mužovu jeho narážku sa však vôbec nenamáhal.

Okamžite, ako vošli do bytu, ju muž zobral do náručia a venoval jej náruživý bozk.

„Bál som sa, že neprídeš.“

Nečakal ani na jej odpoveď, znovu sa pustil do bozkávania a skoro súčasne začali jeho ruky blúdiť po ženinom tele.

Tamare sa v tom momente celkom iracionálne vybavil jeho zvláštne zastretý hlas a žiadostivý pohľad. Jemne ho odstrčila.

„Adrián, počkaj predsa! Nech sa u teba aspoň trošku porozhliadnem!“

„Prepáč, samozrejme. Poďme do obývačky. Čo ti môžem ponúknuť?“

„Hádzam trochu vody.“

Žena sa usadila na sedačke a prezerala si zariadenie miestnosti. Jednotlivé kusy nábytku a bytové doplnky sa jej mihotali pred očami bez toho, aby to v jej vnímaní zanechalo akúkoľvek stopu.

„Nech sa páči,“ povedal muž a postavil pred ňu pohár s čírou tekutinou.

Posadil sa tesne k nej a niekoľko sekúnd počkal, či sa napije. Tamara sa však nápoja ani nedotkla, iba si nervózne mädlila hánky prstov.

„Veľmi som sa na teba tešil,“ vypadlo z neho nakoniec. „Ani nevieš, akú si mi urobila radosť, že si mi napokon zavolała a súhlasila, aby sme sa stretli tu u mňa.“

Žena sa naňho pozrela a pokúsila sa o úsmev. Stačila však iba zaregistrovať, že žiadostivosť v očiach jej hostiteľa nabrala ešte na intenzite a uvedomila si, že sa sama vmanévrovala do pozície, kde na riešenie akejkoľvek dilemy je už neskoro. Príliš neskoro.

„Jarko, prečo si mi to nepovedal skôr?“

Erik zodvihol zanovito uprené oči z murovanej piecky, na ktorej prípecku spal starý čierny kocúr a pozrel sa postupne na starú mamu a vzápätí na otca.

„Neviem,“ zlostne odpovedal opýtaný a v očividnom strese nervózne klopkal prstami po kuchynskom stole.

Keď sa však jeho chaoticky behajúce oči pristavili na maminej tvári a zistil, že po jej lícach stekajú slzy veľké ako hrachy, zmierlivejšie dodal:

„Asi som ti nechcel pridávať starosti alebo...“ zaváhal, „myslel som si, že sa to nejako vyrieši a ty sa nikdy nebudeš musieť dozvedieť, aký grázol bol tvoj vnuk. Čo grázol, zločinec!“ Nekontrolované zvolanie, ktoré sprevádzalo dokončenie vety, uňho opätovne naštartovalo záchvat návalu zlosti a klopkanie prstov sa zmenilo na poriadny úder zaťatou päťou.

Bodkované hrnčeky s čajom, ktoré stáli pred všetkými troma, naraz nadskočili a ako ozvena odpovedali buchnutím spojeným s cinkaním vnorených lyžičiek.

Erik sa svojho nápoja ešte ani nedotkol, a tým pádom bol jeho hrnček plný temer až po samý okraj. Otcov zúrivy výpad spôsobil, že časť tekutiny vyprskla na kvetinkový obrus a rýchlo sa rozširujúca škvrna okamžite zamierila až do stredu stola. Nikto zo zúčastnených však tomuto problému nevenoval ani najmenšiu pozornosť.

„Ako také niečo môžeš povedať o svojom jedinom synovi?“

„Pretože je to pravda.“

Erikovi otca na sekundu prišlo skoro až ľúto. Posledné slová vyriekol totálne rezignovane a až priveľmi potichu. Ihneď si však spomenul, čo predchádzalo tomuto nedobrovoľnému výletu sem na Liptov a ešte pevnejšie začal zovreté pery.

Stará mama si zo zástery vybrala veľkú vreckovku a začala si ňou utierať oči.

„Neplač, mama. Hádám...“

Jaro vetu nedokončil. Možno mu rýchlo došlo, akú hlúposť mu chcela slina na jazyk doniesť, a preto radšej pokračoval vo vyklepkávaní prapodivného rytmu.

Keď však stará mama začala znovu vzlykať, postavil sa, prešiel k nej a začal ju hladkať po vlasoch.

„Naozaj to s ním chceš skúsiť?“

„Určite. Komu by som pomohla, keď nie svojmu vnúčikovi?“

Jaro pokrútil hlavou.

„Nečudoval by som sa, keby si si to rozmyslela. Sám neviem, či robíme dobre, keď ti ho tu nechávame.“

„Zostane tu a hotovo,“ energicky oponovala stará mama.

„Dobre,“ Jaro si dal záležať, aby to povedal akože po ťažkom rozhodovaní. Bolo však na ňom vidieť, ako mu odľahlo.

„Nechám vám nejaké peniaze, aby ste mali z čoho žiť,“ povedal a z peňaženky vybral hrbu bankoviek, ktoré vzápätí položil na stôl.

„Peniazmi všetko nevyriešiš,“ tíško zaznelo spoza vrchu stola.

Jaro sa zatváril, že narážku prepočul, aj keď ho poriadne pichla pri srdci a posadil sa späť na svoje miesto. V pomerne krátkej dobe mu dvaja rôzni ľudia, pri dvoch rôznych príležitostiach, dali nepokryte najavo, že sú určité hodnoty, ktoré sa preplatiť nedajú a mal by to skúsiť iným spôsobom.

„Ja tomu aj tak stále nerozumiem. Môžeš mi ešte raz podrobne vysvetliť, čo to mal Eričko urobiť? Veď má iba šesťnásť rokov!“

Skôr než začal otec znovu rozoberať príčiny, ktoré ich priviedli až do tejto situácie, Erik si uvedomil, že toto on rozhodne počúvať nemusí. Strmo sa postavil a bez slov sa rázne pobral k dverám. V poslednej chvíli si všimol, že na jeho pohyb zareagoval kocúr, ktorý sa okamžite rozbehol za ním a len tak-tak stihol zadržať dvere, ktoré chcel za sebou poriadne zatresknúť, aby ho neprivil.

Na dvore sa bezradne zastavil. Až teraz akoby pochopil, že v jeho prípade asi nestačí iba opustiť jednu miestnosť. Mimovoľne mu prišla na um veta, ktorú mu povedal riaditeľ resocializačného centra, keď ho po nevydarenom úteku dovedli späť policajti. Zapamätaj si, pred sebou neujdeš.

Srať naňho, pomyslel si. Srať na všetko!

Zatočila sa mu hlava. V mihu sa mu v nej vystriedalo prinajmenšom sto riešení, čo by mal urobiť so zničujúcou bezvýchodiskovou prázdnotou, vďaka ktorej sa nadobro strácal v čase aj v priestore.

Kocúr, ktorý ho zobďaleč pozoroval, zamraučal a vykročil smerom do humna. Znelo to, aspoň teda pre Erika zaručene, ako pozvanie, aby ho nasledoval. Pozrel sa ešte raz na dvere, či sa náhodou v nich neobjaví otec, alebo stará mama a zamieril za kocúrom.

Humno priamo nadväzovalo na stavbu domu a jeho predná časť zároveň slúžila aj ako priechod do ovocnej záhrady. Keď doňho vstúpil,

chvíľu mu trvalo, kým si jeho oči zvykli na prudkú zmenu. Z letného jasu sa museli náhle preorientovať na príjemné prítmie. Svojho štvornohého spoločníka tu však nikde nevidel, a tak pokračoval ďalej do sadu.

Nebol tam už roky. Na prvý pohľad bolo jasné, že celému priestoru najviac zo všetkého zúfalo chýba gazda, ktorý by sa vedel a mohol zodpovedne oň postarať. Z vysokej nepokosenej trávy vytŕčali ovocné stromy ako obrovské výkričníky alebo beznádejné volanie o pomoc.

„Toto je skorá jabloň, tamto hruška, ktorá je dobrá na pálenie a tam zas orech...“ hovorieval mu starý otec, držiac ho za ruku.

Pravda, bolo to už poriadne dávno. Bolo to posledné leto pred jeho nástupom do základnej školy. Dedo však na jeseň toho roku zomrel a on už sem s rodičmi chodil iba sporadicky, na krátke víkendy, niekoľkokrát do roka.

Od svojich trinástich však ani raz. Jednoducho, pred odchodom na Lip-tov vtedy sucho rodičom oznámil, že on veru nikam nejde, aj keby ho mali zastreliť a na jeho obrovské prekvapenie, oni jeho rozhodnutie nielenže akceptovali, ale nechali ho doma úplne bez dozoru.

Opatrne sa začal predierať zelenou húštinou, až sa prebojoval až k orechu. Zo zhora sa ozvalo nové zamraučanie. Erik zdvihol hlavu a zbadal na konári sedieť kocúra, ako si o kôru zadrapkáva pazúriky. Impulzívne sa chytil najbližšej vetvy a vyšvihol sa k nemu. Pred desiatimi rokmi na tomto mieste sedával pravidelne.

Vtedy to bral skoro ako hrdinský čin, že dokázal sám vyliezť do takej výšky. Tak či tak, prvýkrát ho na konár vyložil starý otec. Následne však do omrzenia skúšal všakovaké možnosti, pokiaľ neprišiel na figeľ, ako zdolať túto na prvý pohľad nezdolateľnú prekážku.

Kocúr sa k svojmu privolanému susedovi okamžite primkol, začal si trieť hlavu o jeho ruku, ktorou sa pridrižoval konára a spokojne si začal priasť. Erik pohľadom preletel všetky zvyšné stromy, akoby sa chcel pozdraviť so starými priateľmi. Posledné tri slivky, ktoré stáli až na samom konci mierne sa zvažujúcej a viditeľne zužujúcej záhrady, za ktorou tiekol potok, ktorý v lete takmer vysychal, veľmi ani nemohol zazrieť. Vo výhľade mu bránila košatá jabloň, ktorá susedila s orechom.

Do riti! Čo len v tejto diere budem robiť? Veď sa tu zbláznim alebo...

Erik sa chrptom oprel o mohutný kmeň a zatvoril oči, predtým rukou odsunul kocúra, ktorému sa to evidentne nepáčilo a po nervóznom zasi-pení si preskočil na vedľajšiu haluz. Nevedel odhadnúť, koľko takto, ako